

פרשת אחרי-קדושים תשפ"א – איך ריח הקטורת ריפא וחיבר ביום הכיפורים?

1. **ברכות מג,ב:** מנין שמברכין על הריח שנאמר (תהלים קנ) 'כל הנשמה תהלל יה' - איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו? הוי אומר זה הריח.

רמב"ם שבת כט: שהנפש דואבת ליציאת שבת, לפיכך משמחין ומיישבין אותה בריח טוב. **אסתר ב:** ובהגיע תר נערה ונערה לבוא אל המלך... כי כן ימלאו ימי מרוקיהן ששה חדשים בשמן המר וששה חדשים בבשמים. **יומא לט:** כלה בירושלים אינה צריכה להתקטט מריח הקטורת [שנדף בכל העיר]. **עטרת ראש שער יום הכיפורים 74:** ההפרש בין מאכל לסם רפואה, שאע"פ שהמאכל מחזק הכוחות כולם מהראש לרגל, מכל מקום אם יקולקל איבר פנימי לא יועיל המאכל כלל ואדרבה יקלקלנו יותר. והרפואה מסממנים חריפים יחיו את הנפש לרפאותה כסם חיים.

בני יששכר אדר א,ט: כל החושים נזכרין אצל חטא אדה"ר שכולם השתתפו בחטאו: 'ותרא האשה' חוש הראייה, 'ותקח מפרי' חוש המישוש, 'ותאכל' חוש הטעם, 'וישמעו' חוש השמע, אבל חוש הריח לא נזכר שם. נראה מזה אשר חוש הריח לא נפגם כ"כ כיתר החושים כי לא נשתמשו בו אז. ע"כ תמצא עד היום חוש הריח רוחני והנשמה נהנית ממנו ולא הגוף.

2. **ויקרא טז:** וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימתו... דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרכת, אל פני הכפרת אשר על הארן ולא ימות, כי בענן אראה על הכפרת – **רש"י:** אל יבא - כי אם **בענן הקטרת ביום הכפורים.**

רמב"ם עבודת יום הכיפורים ד: נוטל המחיתה בימינו וכף הקטורת בשמאלו ומהלך בהיכל עד שהוא מגיע לקדש הקדשים... הגיע לארון נותן המחיתה בין שני הבדים ובבית שני שלא היה ארון היה מניחה על אבן השתייה... וצובר את הקטרת על גבי הגחלים בידו לפניו במחיתה... וממתין שם עד שיתמלא הבית עשן ויצא. ומתפלל שם בהיכל אחר שיצא תפלה קצרה... יהי רצון מלפניך תהיה שנה זו שחונה תהיה גשומה, ולא יסור שבט מבית יהודה, ולא יהיו עמך בית ישראל צריכין לפרנסה.

שבת פח: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה מה לילוד אשה בינינו... אמר הקב"ה למשה החזר להן תשובה... מיד כל אחד [ממלאכי השרת] נעשה אוהב ומסר לו דבר שנאמר (תהלים סח) 'עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות'... אף מלאך המות מסר לו שנאמר (במדבר יז) 'ויתן את הקטורת ויכפר על העם' ואומר 'ויעמוד בין המתים ובין החיים' – ואם לא אמר לו מנין ידע?

3. **שם:** 'כי בענן אראה על הכפרת' - **תורת המנחה:** בענן הקטורת נקשר ענן הכבוד **דומה בדומה.**

מורה נבוכים ג,מה: וכאשר היו שוחטים במקום המקודש בהמות רבות בכל יום ומחתיכים בו הבשר ושורפים ורוחצים בו הקרב והכרעים אין ספק... שהיה ריחו כריח מקומות הבשר. מפני זה צוה להקטיר בו הקטורת שתי פעמים בכל יום בבוקר ובין הערבים **להיטיב ריחו וריח בגדי כל העובד בו**... וזה ממה שמעמיד יראת המקדש... כי הנפש תתרחב מאד לריח הטוב ותתרחק מן הריח הרע.

4. **בראשית יז:** ויאמר אלוקים אבל שרה אשתך יולדת בן וקראת את שמו יצחק – **רש"י:** על שם הצחוק, ועל שם 'ניסיונות וצ' שנה של שרה בלידת יצחק וחי' ימים שנימול וק' שנה של אברהם. **שם כו:** ותאמר שרה צחק עשה לי אלקים כל השמע יצחק לי... מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו - **קונטרס ומעין מאמר ו,א:** 'צחוק עשה לי אלוקים' – דדווקא על ידי שם 'אלוקים' שמכוחו נעשה מציאות היש וענייני העולם הגשמי... הנה בהכנעת החומר ולהיות סור מרע ועשה טוב – מזה נעשה הצחוק והתענוג העליון... כשענייני העולם אינם מונעים מתורה ועבודה ואדרבה כל ענייניו נעשים בכוונה לשם שמים כמו אכילה שאינה לתאוות גופו כי אם לקיום גופו ובכדי שבכוח האכילה יוכל ללמוד ולהתפלל, וכן בעסק המשא ומתן שעושה הכול בתכלית ההכשר וכוונת המשא ומתן היא ליתן צדקה.

עטרת ראש עמוד 73: ידוע שהקטרת נעשה מ"א סממנים שהם בשמים חריפים וקשים ואין בהם טעם כלל, והם נעשים בושם להריח רק על ידי שיתערבו כל המינים יחד על גבי הגחלים וייצא עשן אחד מכולם יחד... וכן מספר הי"א סממנים הוא כנגד י"א פעמים 'ארור' (בקללות דפרשת תבוא) – וכאשר נהפכו מרע לטוב ומארור נעשה ברוך, הוא פועל הרבה יותר מהברכה שעל ידי קיום תורה ומצוות כסדרן, כמו הקטגור עצמו שנעשה סגור שמביא רב חסד הרבה יותר מהסגור. וזהו ענין סליחת העוונות ביום כיפור, שמהעוונות עצמם נעשה נעשו זכויות ע"י הוידי דתשובה.